

Winters van ooit. (22-1-1963 op de Lek)

Het ijs op de rivier de Lek is bij **Culemborg** reeds zó sterk, dat daar gisteren al auto's de bevroren rivier konden oversteken.

Broeikaseffect door kooldioxide is al heel lang bekend

SCIENCE IN REVIEW

Warmer Climate on the Earth May Be Due To More Carbon Dioxide in the Air

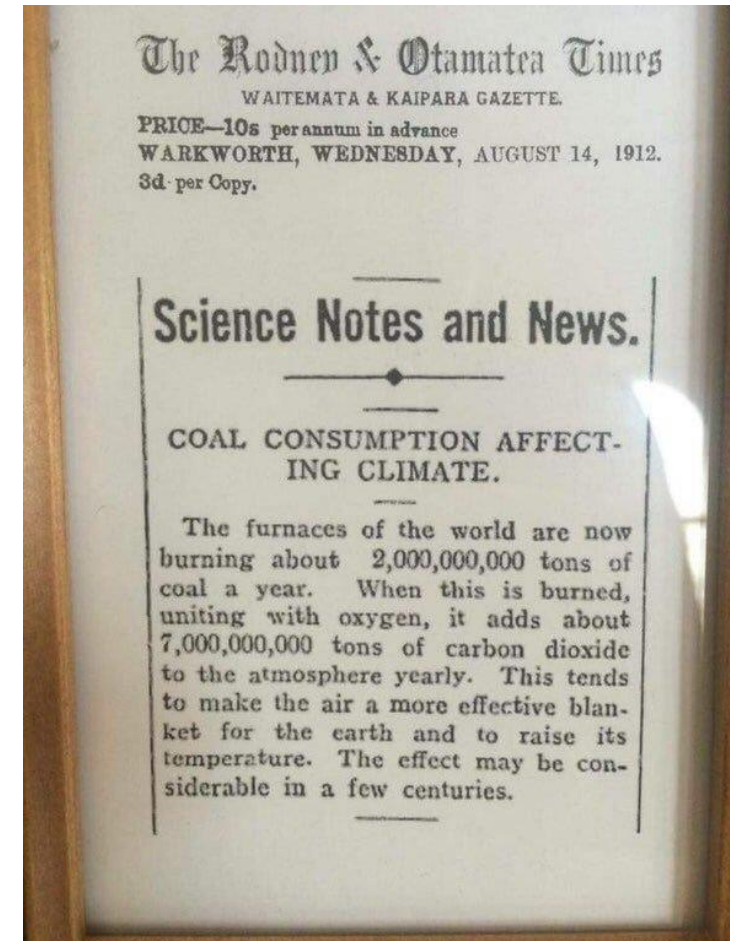
By WALDEMAR KAEMPFERT

The general warming of the climate that has occurred in the last sixty years has been variously explained. Among the explanations are fluctuations in the amount of energy received from the sun, changes in the amount of volcanic (starches) causes a large loss of carbon dioxide, but the balance is restored by processes of respiration and decay of plants and animals.

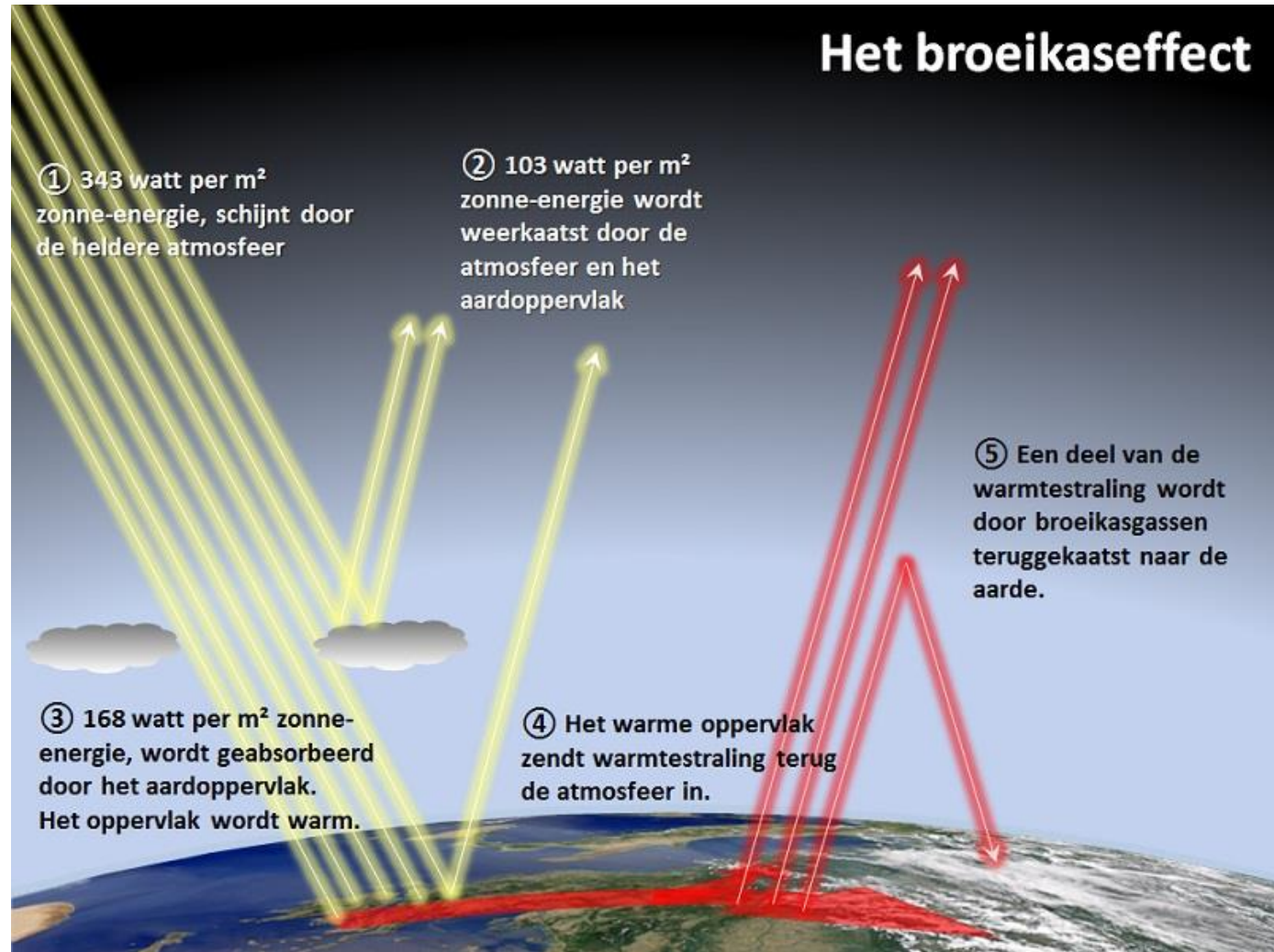
Despite nature's way of maintaining the balance of gases the amount of carbon dioxide in the

The article in The Times on Oct. 28, 1956.

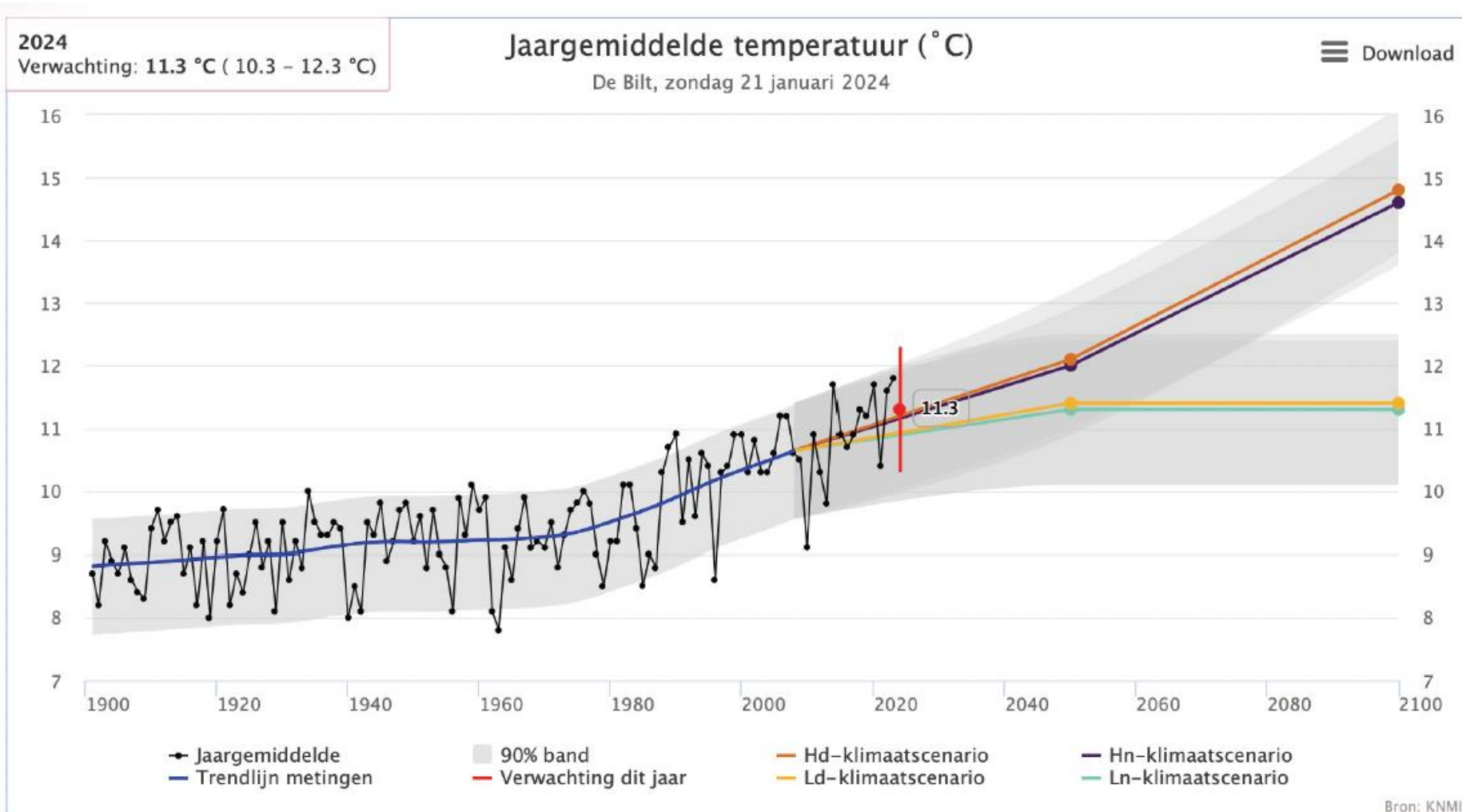
The New York Times

Klimaatverandering door broeikaseffect

Snelle opwarming in Nederland; met scenario's

Gevolgen van Klimaatverandering

Hevigere stormen en
orkanen

Smeltende ijskappen &
stijgende zeespiegel

Extreme droogtes,
branden en
overstromingen

Onleefbaarheid door hitte

Risico op meer tropische
ziektes.

Tipping points zijn grote bron van zorg

Tipping points, of kantelpunten, zijn kritieke drempels in het klimaatsysteem die, eenmaal overschreden, leiden tot abrupte en vaak onomkeerbare veranderingen.

Enkele voorbeelden van klimaattipping points:

- Versneld en onomkeerbaar **smelten van de ijsskappen** van Groenland en Antarctica. Hierdoor mogelijk ook verandering van golfstromen.
- Abrupte **dooi van permafrost** in de Noordelijke regio's, wat grote hoeveelheden broeikasgassen kan vrijgeven.
- Grootschalige **afsterving van tropische koraalriffen** door opwarming en verzuring van de oceanen.

Waarom zijn tipping points een bron van zorg?

- Ze verlopen **nonlinear** — Kleine veranderingen kunnen grote effecten triggeren.
- Door interactie kunnen “**tipping cascades**” ontstaan (e.g., ice melt → sea-level rise → ocean current change → more ice melt).
- Wetenschappers waarschuwen dat we enkele **tipping points** al gevaarlijk dicht aan het naderen zijn bij de huidige opwarming.

Kans op stilvallen van de (warme) Atlantische oceaanstroming AMOC is zeer reëel.

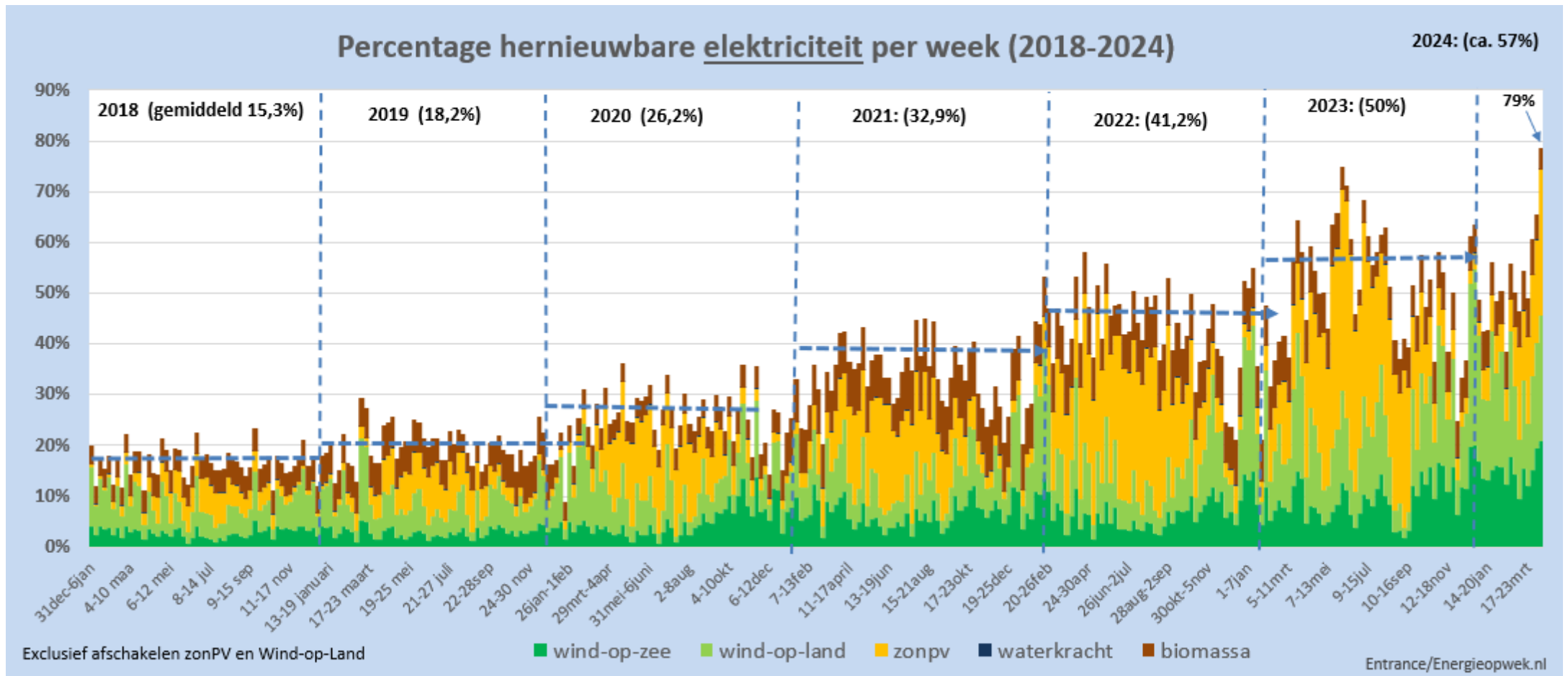
Vooraf noordwest Europa krijgt het zwaar te verduren als de AMOC inderdaad stilvalt, met drogere en warmere zomers en extreem lage temperaturen in de winter en daardoor fors lagere landbouwopbrengsten.

Het halen van
klimaatdoestellingen
vereist een transitie
van ongekeerde
omvang

- Innovatie en schaalvergroting zijn nodig om een (technologische) transitie naar een duurzame wijze van energievoorziening, productie van materialen, vervoer, voedselproductie mogelijk te maken.
- Technologisch kan dat maar met technologie alleen gaan we het niet redden.
- Om de klimaatcrisis het hoofd te kunnen bieden is een ingrijpende verandering noodzakelijk in levenswijze en gedrag.

Aandeel duurzame electriciteit neemt snel toe

Niet voor niets “An inconvenient truth”!

RTL Nieuws

Ongezonde planeet

Oud-weerman Hiemstra geeft persconferentie: 'Belangrijkste crisis wordt genegeerd'

Door Reenike Yanik · Gisteren · Aangepast: Gisteren

Terwijl de verkiezingsdebatten in Nederland vooral draaien om koopkracht en migratie, waarschuwt meteoroloog Gerrit Hiemstra dat de echte crisis wordt genegeerd: het klimaat. "Als we ons gedrag niet snel veranderen, is de schade onomkeerbaar." Om het tij te keren, organiseert hij samen met zeven andere wetenschappers vandaag in Den Haag

Er is een discrepantie tussen de dreiging van klimaatverandering en de bereidheid om maatregelen te nemen.

Verkiezingen 2025

NOS Nieuws · vandaag, 06:52

Kiezer vindt klimaat belangrijk, maar minder dan andere problemen

Rob Ramaker
redacteur Klimaat

Mar
rede

Op de laatste zondag voor de Tweede Kamerverkiezingen is Den Haag vanmiddag het toneel van een klimaatmars. Volgens de organisatie hebben zowel media als politieke partijen het klimaat in de campagne

Waarom reageren
we nog steeds zo
traag?

‘Ver-van-mijn-bed’

Klimaatverandering was ver
weg in tijd

Overheid & industrie
veranderen pas onder druk
van kiezers en klanten

Er is niet één oplossing; het
is ingewikkeld / te groot.

Gevolgen voor onze kinderen

Voedselvoorziening onder druk

Economische, politieke en sociale druk

Zo willen we de wereld niet voor onze kinderen achterlaten

- [klik hier](#)

- ZEVEN GENERATIES

• Foto eigen gezin

Een leefbare wereld voor onze kleinkinderen

Grootouders voor het Klimaat is een groep van bezorgde grootouders en andere senioren die bij willen dragen aan een leefbare wereld voor de volgende generaties over de hele wereld. Dit doet zij door het bevorderen van adequaat klimaatbeleid bij overheid en bedrijfsleven en van klimaatbewustzijn en gedragsverandering bij de burger.

Lokale groepen in circa 40 steden en regio's.

Een beweging voor iedereen die zich wil inzetten voor de volgende generaties

GROOTOUDERS VOOR HET KLIMAAT

HAARLEM & HEEMSTEDE BLOEMENDAAL VELSEN

Fossiele subsidies?
Nee er een eind aan!

Doe meel
Pak je brood of koekje en leer met ons een eind aan de fossiele subsidies.

"This is where we draw the line!"
Politici, houd je aan het klimaatverdrag!

De klimaatbelofte doet ons die das amit
Sinds de overname, zorg voor een
verbeterd plan met nu en in de toekomst

BOEKENCLUB

In de boekenclub delen we onze zorg over het klimaat. Voor een breder publiek organiseren we debatafonden in de Pletterij, zoals met Tim van Hattum over zijn boek 'Only Planet' en klimaatpsychologen Lenie Stekelenburg en Maurits van der Heide.

DEBATAVONDEN

Dag van de URGENTIE

Actievoeren op de trappen van het stadhuis van Haarlem en in de Grote of St.Bavokerk!

Klimaatkoor

Pleindemonstraties in Den Haag

Support A12

Stap op de fiets voor het klimaat!

Climate Classic

20 juni 2025

- Keuze uit 6 afstanden
- Fiets alleen of met een team
- Doe een Klimaatbelofte
- Laat je sponsoren

Schrijf je in

climateclassic.nl
De Climate Classic wordt georganiseerd door Cycling 4 Climate

Waarom juist Grootouders?

Politiek ongebonden

Solidair met toekomstige
generaties

2 miljoen senioren zijn
kiezer, klant, oma, opa,
buurvrouw & buurman.

We hebben tijd, een
netwerk en invloed!

Ontstaan 2016 vanuit Urgenda

Organisatie:

- Landelijke stuurgroep
- > 30 lokale groepen
- Internationaal netwerk

Werkgroepen: o.a.:

- Pleindemonstraties
- Politiek
- Groen Pensioen
- Lezingen / Webinars
- Klimaat-kinderboek

Wij proberen de politiek te beïnvloeden

1. 10 puntenplan (landelijk)
2. Klimaatcoalities (plaatselijk)

10 punten plan (1)

- 1. Klimaatrechtvaardigheid – Art.20 Recht op betaalbare energie, schoon water, onderdak
- 2. Neem Grondwet serieus – Art21. Klimaatmitigatie en –adaptatie; natuur, lucht- en waterkwaliteit
- 3. Versterk vergunningverlening, toezicht en handhaving – wetgeving in lijn met EU, bezwaren serieus nemen
- 4. De vervuiler betaalt. Subsidies op fossiele brandstoffen worden z.s.m. afgeschaft. CO2–prijs ophogen (ETS)
- 5. Leg meer nadruk op wettelijke normen – uitstoot auto's, energieneutrale huizen, energiecoöperaties

10 punten plan (2)

- 6. Versnel de energietransitie
- 7. Realiseer natuurinclusieve en circulaire landbouw
- 8. Maak duurzaam gebouwde omgeving voor iedereen betaalbaar
- 9. Maak industrie circulair, schoon en klimaatneutraal
- 10. Zorg voor klimaatneutrale mobiliteit – uitbreiden OV en betaalbaar maken

**GROOTOUDERS
VOOR HET KLIMAAT
GOOISE MEREN**

- Een oefening:
- Eerste gevoel: hoe denk je over: vliegen voor vakantie/// lelies kopen// kind naar peru voor leerjaar//
- Beperking van winning grondstoffen en vervaardiging van produkten wordt bevorderd
- Overgang van gebruik van dierlijke naar plantaardige stoffen en produkten wordt gestimuleerd
- Vliegverkeer wordt duurder en dan vervoer over land en zee
- Ondernemers krijgen een grotere verantwoordelijkheid voor de milieueffecten van hun werkzaamheden.

Wij voeren acties

Pleindemonstraties in Den Haag

Klimaatcoalities (lokaal)

Groen pensioen

Toekomststoel

Wind en Zon zijn van ons –
Energiecoöperatie

We bevorderen
bewustwording en
gedragsverandering

Webinars

Workshops en
lezingen

Voorlezen

Prijs beste klimaat
kinderboek

Pers

Lokale groepen kiezen hun eigen agenda

Plaats	Voorbeelden van Activiteiten
Haarlem	Lokale klimaatcoalitie; volgen groenbeleidsplan gemeente; Bollenbevrijdingsdag (bloembollen); Fietsdemonstratie; Debatavond etc.
Hilversum	Bakfietsactie; City run; Brieven aan raadsleden en Kindergemeenteraad; Digitale foto expositie Hogeschool voor journalistiek
Amersfoort	Elke vrijdag 2 personen op de markt; Klimaatcoalitie Amersfoort; GvhK bij installatie gemeenteraad; Demonstratie Schiphol
Den Bosch	Elke zaterdag flaneren met spandoek van 11-12 uur in winkelgebied
Wageningen	Focus op plantaardig dieet; Klimaatmarsen; Voorlezen op school en BSO; 50-plussers aanspreken

- **Foto aanbieding toekomststoel**

Wat kunt u zelf doen? (1)

- Wonen – kleiner; isoleren; energieverbruik beperken; verbruik bijhouden!
- Reizen – afstand telt; langzaam is beter; OV; carpooling; neem alleen bij uitzondering het vliegtuig
- Voedsel en water – lokale producten; van het seizoen; beperk vlees, vis en zuivel; vermijd verspilling (25%)

Wat kunt u zelf doen? (2)

- Consumeren – bezuinig (minder kopen); repareer; hergebruik; koop 2e hands; recycle; geef een beleving cadeau i.p.v. ‘spullen’
- Klimaatgesprek in eigen omgeving – praat vanuit je hart (geen college), luister; verwacht niet direct verandering; accepteer ambivalentie
- Stemgedrag verkiezingen
- Aansluiten bij Grootouders.....

Grootouders voor het Klimaat
willen de wereld goed overdragen aan onze kinderen

Gezocht: mensen die met mij (Josina) een groep in Almere willen opzetten om samen activiteiten te ontwikkelen; waaronder

- Vervolg geven aan door gemeente Almere ingevulde toekomstmeter
- Een toekomststoel aanbieden aan het college van B&W en de gemeenteraad
-
-

Als je (mogelijk) zin hebt; van harte welkom. Ik hoor het graag.

Mijn mailadres is josinaberendse@gmail.com; telnr. 06-12229604

Wat speelt in politiek Almere?

-Parkeerbeleid

-Accent op faciliteren van OV en fiets, niet op auto

-Duurzaam bouwen i.p.v. snel bouwen

-Vliegveld Lelystad

-Vergunning verlenen voor grote datacenters

Enkele interessante websites

- [Home - Grootouders Voor Het Klimaat](#); alle info over wat de Grootouders doet en waarom
- [KNMI - Klimaat van Nederland](#); info over klimaatverandering
- [Praktisch over duurzaam | Milieu Centraal](#); info over wat jij zelf kunt doen om duurzamer te leven
- [MeerBomenNu - Samen miljoenen bomen \(ver\)planten voor minder CO₂](#) landelijke organisatie met vrijwilligers die zaailingen (jonge bomen) redt en elders plant
- [Urgenda - Samen Sneller Duurzaam](#)

Enkele interessante websites voor specifiek Almere

- [Home - De Stadsboerderij \(Biodynamisch in Almere\)](#); info en mogelijkheden voor aanschaf van biologische producten
- [Samen voor een groene leefbare stad!](#); vrijwilligers zijn ambassadeur voor een leefbare groene stad; werkt wijkgericht.
- [Stad & Natuur | Stad & Natuur](#); info over activiteiten in Almere; belangrijk dat we onze (klein) kinderen en belang van natuur bij brengen op een leuke manier
- [Groene Pluk | Zelfoogsttuin groenten, kruiden en bloemen](#); info over hoe je je eigen verse biologische groente en bloemen kunt oogsten/plukken.
- [klimaatburgemeester Almere – samen duurzamer in Almere](#); Energieambassadeurs doen gratis energiegesprekken, warmtescans en waterzijdig inregelen van radiatoren

En nog een paar interessante boeken

- Groene supermacht, hoe Europa de wereld kan verduurzamen van Diederik Samson
- Nog niet te laat van Hannah Ritchie
- De stad is (g)een bos van Wim Peeters
- Alledaags activisme van Chris Julian
- Klimaatkampioen van Tim van Hattum
- Tegentijd van Merlijn van Twaalfhoven

Nog vragen/opmerkingen?

